

Leder

Værdilovens gennemslag

I et brev til Kugelmann skriver Marx bl.a. »Videnskabens opgave består netop i at gøre rede for, *hvorledes* værdiloven slår igennem.«¹ Det er en vigtig bemærkning til forståelse af de nyeste og mere systematiske forsøg på at analysere staten, hvor vi her bringer Altvaters centrale bidrag.

Statens rolle i det kapitalistiske samfund lader sig ikke analysere, hvis man indskrænker sig til at analysere elementer og processer i det politiske system. Analysen af staten må begynde et andet sted; nemlig med analysen af den kapitalistiske produktionsmåde og dennes iboende modsigelser, som betinger og nødvendiggør statens eksistens.

Som det fremgår af Rosdolsky's artikel findes produktionsmåden og dens iboende modsigelser generelt formuleret i *værdiloven*. Værdiloven udtrykker en nødvendighed, som ikke kan ændres under de forhåndenværende produktionsforhold. Hvad der kan ændre sig under forskellige historiske betingelser, er kun den *form*, under hvilken disse love gør sig gældende; altså den form, hvormed værdiloven slår igennem.

Formuleringen af en statsteori kan derfor ikke tage sit udgangspunkt i de historisk specifikke former, men må tage sit udgangspunkt i en formulering af den kapitalistiske produktionsmådes almene karakter. Først derefter kan statens historisk specifikke form begribes.

Dette perspektiv er afgørende for de artikler, vi bringer i dette nummer. Med artiklen af Jens Brinch forsøger vi at introducere begrundelserne og konsekvenserne af denne betragtningsmåde i forbindelse med en analyse af staten. I Altvater-artiklen findes der en mere detaljeret analyse af den kapitalistiske stat, hvor forestillingerne om statens økonomisk-politiske virkemidler specielt analyseres.

1. »Marx til Kugelmann«, d. 11. juli, 1868; MEUS, Bd. II, København 1952, s. 462.

Meget er imidlertid endnu uafklaret, hvad angår statens funktion i det kapitalistiske samfund. I et senere nummer vender vi tilbage med en mere omfattende analyse, specielt hvad angår de danske forhold; ikke mindst fordi en analyse af staten er politisk vigtig. *Ikke* fordi, vi mener, at »staten skal være hovedondet«, at »man først og fremmest må afskaffe staten, så går kapitalen af sig selv ad helvede til«; men fordi staten gennem sine virkemidler knægter og forhindrer de virkelige kampe. Perspektivet må nemlig være: »Statens afskaffelse er noget vrøvl, hvis ikke der går en social omvæltning forud, kapitalens afskaffelse *er* netop den sociale omvæltning og indbefatter en forandring af hele produktionsmåden.«²

2. Citaterne er fra »Engels til Cuno«, d. 24. januar, 1872; MEUS, Bd. II, København 1957, s. 469.

Kurasje

- Nr. 1 Om den værdifri forskning
Behandler de forskellige udviklingstendenser, som karakteriserer universiteterne i senkapitalismen.
UDSOLGT som løssalgsnummer.
- Nr. 2/3 Kampen mod lønarbejdet
Omhandler strejkebevægelsen i forskellige europæiske lande, herunder en detaljeret analyse af de danske »vilde« strejker.
- Nr. 4 Klassebegrebet
Hovedbidraget er en analyse af Marx's klassebegreb og en angivelse af dets aktuelle betydning.
UDSOLGT. 2. oplag forberedes.
- Nr. 5/6 Chile
En række forskellige analyser til belysning af »Chiles vej til socialismen« på baggrund af Folkefronten og Allende's reformarbejde.